

VÄRMLAND

UTSIKT

Nytt landsbygdsprogram
2014-2020

RINNS SÅG:

Hög kvalitet och miljöinriktning
ger jobb på landsbygden

UTGIVARE

Länsstyrelsen Värmland
651 86 Karlstad
010-224 70 00
varmland@lansstyrelsen.se

ANSVARIG UTGIVARE

Malin Eliasson 010-224 72 64
malin.eliasson@lansstyrelsen.se

REDAKTION

Emma Mickelin
Roger Bergqvist
Malin Eliasson
Maria Sundqvist
Petra Umeland

FORMGIVNING

Frida Karlsson

FOTOGRAFIER

Sandra Kylbrant (framsida)
Länsstyrelsen Värmland
(där inget annat anges)

TRYCK

Elanders Sverige AB

UPPLAGA

4 125 ex

ISSN NR

0284-6845

PUBL.NR

2013:28

Utkommer med fyra nummer per år.

Adressregister för tidningen Utsikt ändrar vi själva. Därför är det viktigt att du meddelar adressändringar genom att ringa eller skriva till oss. Märk din post/e-post med "Lantbruk/tidningen Utsikt".

Länsstyrelsen
Värmland

EUROPEISKA UNIONEN

NYTT LANDSBYGDSPROGRAM 2014-2020

Landsbygdsprogrammet som startade 2007 går mot sitt slut. De sista besluten om stöd har nu fattats. Det som återstår är utbetalningar av beviljade stöd. Utbetalningar kommer att ske fram till vårvintern 2015.

TEXT TORBEN ERICSON 010-224 72 04

Efter långdragna förhandlingar antogs i somras EUs långtidsbudget och sedan har bitarna för jordbrukspolitiken fallit på plats allteftersom under hösten. I december fattar EU beslut om de nya förordningarna för landsbygdsprogrammet. Programmet finansieras till hälften av EUs landsbygdsfond och till hälften av Sverige. EU har fler fonder för utveckling av unionen till exempel regionalfonden, socialfonden och fiskefonden.

Utvecklingspengarna ska hjälpa unionen att nå dess mål om bland annat miljö och sysselsättning. Hur Sverige tänker använda fondmedlen ska redovisas till EU i slutet av året. Därefter kan detaljerna för landsbygdsprogrammet spikas varefter programförslaget skickas till EU i februari 2014. EU godkänner troligen inte programmet förrän tidigast i september. Det kan dock bli möjligt att söka stöd redan under våren.

Regionala handlingsplaner

I det nuvarande programmet har länen arbetat efter länsvisa genomförandestrategier. Även i det nya programmet ska länen ta fram regionala handlingsplaner. Därför har länen analyserat sin landsbygds starka och svaga sidor liksom de hot som finns och de styrkor som landsbygden har. Hos oss genomförde ett sextiotal personer från inbjudna organisationer en sådan analys i september.

I stora drag kommer man att känna igen sig i det nya programmet. Det kommer att finnas miljöersättningar av olika slag liksom stöd till projekt och investeringsstöd

till företag. För att styra pengarna dit de gör störst nytta kommer dock kraven att skärpas på granskning och urval av ansökningar.

Programmet omfattar 32,4 miljarder kronor under sjuårsperioden (nuvarande program 36 miljarder). Hur mycket som kommer Värmland till del beror på hur många brukare som söker miljöersättningar och efter vilka kriterier man fördelar potentierna för projekt- och investeringsstöd.

Programmet drar igång i begränsad skala

Programmet kommer 2014 och 2015 att dras igång i begränsad skala. Först 2016 kommer alla åtgärder att vara sökbara. Orsaken är att man annars riskerar att inte klara utgiftstaket för statens finanser. Som redan är känt har man kunnat förlänga åtagandena för miljöersättningar för vallproduktion, ekologisk produktion och betesmarker/slätterängar med nuvarande regler för 2014 ut. Detsamma gäller LFA-stöden.

Företagsstöden kommer 2014-2015 att begränsas till i huvudsak investeringsstöd till jordbruket. Projektstöd kommer nästan helt att utebli. Vi hoppas dock att man löser frågan om stöd till bredband. Miljöinvesteringar och utvald miljö kommer inte vara aktuellt under 2014.

För Leader - eller CLLD som det kommer att heta framöver - kommer det 2014 att finnas vissa medel att arbeta med lokala utvecklingsstrategier för nästa period, men inga pengar för nya projekt. Det är fortfarande oklart om länsstyrelserna ska administrera CLLD eller om den centraliseras till Jordbruksverket. ♦

SPRID GÖDSELN I TID

Ett regnigt år är det lätt att stå med en full gödselbehållare i slutet av oktober. Det förändrade klimatet kommer att leda till mer regn på hösten. Med bra planering kan du undvika att hamna i den sitsen.

TEXT KAJSA LYCKE, LÄNSSTYRELSEN VÄSTRA GÖTALAND

Du behöver veta hur mycket gödsel som måste ut på hösten för att klara vintern. För att räkna ut det bör du ta hänsyn till:

- Spridningsstart på våren
- När behållaren töms
- Lagringskapacitet
- Gödselproduktion

Det du gör är att räkna ut hur mycket av sommarens och höstens gödsel som måste spridas före spridningsstoppet i november. Nästa steg är att ta reda på när den gör som bäst nytta under den spridningstid som bjuds. Planera sedan in spridningen med tanke på både bästa effekt av gödseln och din egen arbetssituation.

Våren

Enligt regelverket så är ju spridningsstoppet slut den 1 mars, men då kan väderleken med snö och tjäle sätta käppar i hjulet. I våras till exempel, fick man börja sprida runt mitten av april.

Nötkreatur

Säg att du tömmer behållaren vid spridningen till skörd två på vallarna i mitten

på juni. Då är det tio månader till nästa vår. Har du lagringskapacitet för åtta månader innebär det att du måste få ut motsvarande två månaders gödselproduktion senast i oktober. Fundera på var den gödseln gör bäst nytta och planera in den spridningen. Troligen är höstspridning på vallarna en bra idé. Vänta inte med att sprida till mitten/slutet av oktober utan planera in spridningen redan i september. Har du sex månaders lagringskapacitet blir det istället motsvarande fyra månaders gödselproduktion som ska spridas under hösten. Det innebär att behållarna måste tömmas i oktober, men vänta för den skull inte med all spridning, utan planera in delar av den i september.

När du planerar in höstspridningen lägg då gödseln på de vallar som varit förstaårsvallar under säsongen, för att ge dem en bättre övervintring, alternativt på de skiften som är svåra att komma ut på tidigt på våren.

Gris

För grigården ligger nästan alla bra spridningstidpunkter i vårbruket, och troligen

töms behållaren i april/maj. Det betyder att det är 11-12 månader till nästa vår. Har du tio månaders lagring behöver du få ut motsvarande en till två månaders gödselproduktion före november. Var gör den gödseln bäst nytta? Det troliga blir en höstspridning till raps eller höstsäd.

Realistisk

För att vara på den säkra sidan bör du räkna på både din gödselproduktion och lagringskapacitet. Räkna först teoretiskt med de tabeller som finns tillgängliga och fundera sedan på om det du räknat ut stämmer med verkligheten. Hur lång tid tar det för gödselbehållaren att bli full eller halvfull? Tänk på att det oftast blir mer gödsel under vintern.

Bäst nytta

Grunden när du ska sprida din gödsel är att göra det när den gör som mest nytta. Att sprida gödsel vid sämre tillfällen innebär antingen att du inte får de skördar du beräknat eller att du måste komplettera med handelsgödsel. Bägge alternativen kostar pengar. Så sprid inte mer än du måste under hösten. ♦

Planera gödselhanteringen så undviker du överfyllda gödselplattor- och brunnar. Foto: Emelie Svensson.

Integrerat växtskydd - **FRAMTIDENS VÄXTSKYDD**

Under de senaste åren har begreppet Integrerat Växtskydd, IPM (Integrated Pest Management), dykt upp i olika växtodlingssammanhang. Från och med 2014 måste alla yrkesmässiga odlare i hela EU tillämpa integrerat växtskydd, men vad menas egentligen med begreppet?

TEXT JOHANNA LIDÉN 010-224 72 70

Syftet med integrerat växtskydd är en hållbar användning av kemiska bekämpningsmedel. Detta ska uppnås genom förebyggande åtgärder såsom en genomtänkt växtföljd, jordbearbetning, friskt utsäde och en väl avvägd gödsling. De förebyggande åtgärderna kan kompletteras med kemisk eller mekanisk bekämpning.

Integrerat växtskydd är ingen ny företeelse. Det har funnits sedan slutet av femtiotalet. Många lantbrukare i Sverige tillämpar redan integrerat växtskydd utan att vara medvetna om det. Anledningen till att IPM blivit högaktuellt just nu beror på att EUs direktiv om en hållbar användning av växtskyddsmedel håller på att införlivas i svensk lagstiftning.

Förebyggande åtgärder

Genom förebyggande åtgärder kan i många fall skadeinsekter, växtsjukdomar och ogräs begränsas till en acceptabel nivå. Växtfölj-

den spelar en viktig roll i det arbetet. En varierad och genomtänkt växtföljd som växlar mellan ett- och fleråriga grödor och vår- respektive höstsådda grödor är en bra start för integrerat växtskydd.

Det finns många skäl till en väl genomförd jordbearbetning. Åtgärder som plöjning och stubbearbetning har en stor påverkan på ogräsen och skadegörarnas livsvillkor. Exempelvis har en stubbearbetning som utförs direkt efter skörd och följs upp med ytterligare en stubbearbetning eller plöjning, en kraftigt hämmande effekt på många rotogräs.

Vid val av gröda, bör man om möjligt välja sorter som är resistent. Det finns till exempel vårkornsorter och potatissorter som är resistent mot mjöldagg respektive bladmögel. Det är också viktigt att använda ett rent och friskt utsäde för att grödan ska få en bra start. Utsädet ska vara fritt från ogräsfrön och sjukdomsangrepp.

Om man skonar skadegörarnas naturliga fiender förebygger man framtida angrepp. Välj ett bladlössspecifikt preparat vid bekämpning av bladlöss istället för en bredverkande pyretroid. Ett annat sätt att gynna de naturliga fienderna är att lämna en permanent sprutfri kantzon.

Hur avgörs bekämpningsbehovet?

Det är angreppets styrka, det vill säga antalet skadeinsekter eller symtomens omfattning av en svampinfektion som avgör bekämpningsbehovet. Vissa skadegörare ökar i omfattning mycket snabbt. Därför är det viktigt att kontrollera angreppet regelbundet i fält. Tillförlitliga bekämpningströsklar, prognoser och riskbedömningar finns på växtskyddscentralernas hemsidor. För ogräsbekämpning används inte bekämpningströsklar. Det som avgör behovet av en ogräsbekämpning är grödans konkurrensförmåga.

Viktigt att veta vad man sprutar mot

Det är viktigt att kunna känna igen och identifiera skadegörarna. Fläckar som orsakats av växtnäringsbrist eller en sprutskada kan lätt förväxlas med ett svampangrepp. Tänk på att effekten av ett insektsmedel eller svampmedel varierar beroende på vilken svampsjukdom eller skadeinsekt som bekämpas. Vissa preparat har ett smalt verkningspektrum och bekämpar bara en typ av sjukdom eller skadeinsekt. Andra preparat är mer bredverkande. Välj alltid preparat utifrån de ogräsarter som finns i fält.

Dosen som anges på preparatets etikett kan varieras beroende på vilka förhållanden som råder vid bekämpningstillfället. För att nå god effekt med reducerad dos krävs att preparatet är effektivt mot den skadegörare man tänker bekämpa. Det är även viktigt att sprutan ger en jämn spridning och att vädret är optimalt, gärna varmt och fuktigt.

Vid ogräsbekämpning är möjligheterna störst att använda reducerade doser i vårsäd. I höstsäd är ogräsproblemen generellt sett större och möjligheterna att sänka dosen minskar. Det är bättre att bekämpa ogräs varje år med en reducerad dos än att avstå helt vissa år och spruta intensivare under andra år.

Resistens mot växtskyddsmedel förekommer hos en del insekter, svampar och ogräs. Ett aktuellt exempel är rapsbaggar som är resistenta mot pyretroider (en grupp insektsmedel). Den allra viktigaste orsaken till resistensproblem är ensidig användning av preparat med samma verkningsätt. Förebygg resistens genom att växla mellan preparat med olika verkningsmekanismer.

Utvärdera metoderna

Det är värdefullt att utvärdera vilken effekt en bekämpning har haft. Genom en så kallad nollruta (obehandlad yta) kan

man jämföra effekten av bekämpningen i fältet med ogräsen eller skadegörarnas utveckling i rutan. Vid bekämpning av ogräs och skadegörare med stor spridningsförmåga, till exempel flyghavre eller potatisbladmögel, bör obehandlade rutor undvikas. ♦

LÄR DIG MER

På jordbruksverkets webbsidor finns vägledning för integrerat växtskydd i olika grödor. På växtskyddscentralernas webbsidor eller i mobilappar publiceras aktuella prognoser, växtskyddsbrev samt diverse information om ogräs och deras bekämpning.

www.jordbruksverket.se

Till höger: Fritfluga. Bekämpningströskeln är ett riktvärde för vid vilken angreppsnivå en bekämpning bedöms vara lönsam. Bekämpningströsklar anges ofta som ett visst antal skadegörare per planta, strå eller blad. Till vänster: Sexradigt korn från Ölme.

Rinns såg:

Ger möjligheter på landsbygden

Ramsågar var vanliga fram till 1960-70-talet, men har nästan helt slagits ut av kling- och bandsågar. Därför är Rinns sågverk, beläget en mil öster om Torsby, ett av få som fortfarande använder sig av tekniken. Miljöinriktning med närproducerat virke av hög kvalitet är nyckeln till framgång för landsbygdsföretaget.

TEXT MARIA SUNDQVIST 010-224 72 74

När Utsikt besökte sågen tillverkades grova fyrskärningar som ska gå till timmerhus i Norge.

Räckena vid Tossebergsklättens rastplats längs väg E45 består av tätvuxen gran som sågats på Rinns såg.

Peter Johansson, Mats Larsson och Tomas Persson köpte sågen 1991. Den dåvarande ramsågen hade dessförinnan suttit i Knappåssågen någon mil närmare Ekshärad. Denna har senare bytts ut mot en modernare som tidigare fanns vid Bäckebrons sågverk söder om Sunne. Livslängden på en ramsåg är lång och ägarna räknar inte med att slita ut den befintliga i första taget. Strömmen till sågen kommer från en egen generator som går mot en lastbilmotor.

Produktionen består till största delen av olika nischer inom hustimring och kultur och kilsågat golv, vildmarkspanel, stockmattor med mera har också sin plats på sågen. Kunderna består till stor del av företag och Norge har länge varit en stor marknad, framförallt när det gäller hustimmer. När Utsikt besöker sågen är det just grovt timmer i fyrskärning som sågas för att sedan skickas till norska timmerhusbyggare.

– Upp till tiometerslängder klarar vi av, säger Tomas Persson.

Lokal samverkan

Virket köps i huvudsak in från Stora Enso och kommer till största delen från Torsby och Hagfors kommuner, men även leveranser från andra sågverk i Värmland förekommer, till exempel grovtimmer från Hilmer Andersson AB i västvärmland. Traktens virkesuppköpare brukar kontakta Mats vid avverkning om de tror att det är intressant för sågen. Han åker då ut och märker upp de träd som sågen vill köpa. Bara tätvuxet virke väljs ut, vilket ger en hög kvalitet. När företaget startade var legosågningarna en betydande del av verksamheten. I takt med att annan sågning ökat har möjligheterna för privatpersoner att lämna in eget timmer för uppsågning minskat, men tjänsten utförs fortfarande i mån av tid.

Gärna ramsågat till gamla byggnader

Tätvuxet virke med sågmönster från en ramsåg är eftertraktat inom byggnads-

vård. Mönster från en klinga är inte lika historiskt korrekt till gamla byggnader, vilket företaget tagit fasta på. Genom att annonsera i populära inredningstidningar når företaget ut till kunder som letar efter dessa produkter. Det finns också en stor efterfrågan på kilsågade golv, vilka tillverkas på sågen i 30 mm tjocklek. Golven står för 5-10 % av den totala produktionen. Även parallellsågade golv tillhandahålls.

Lärk till känsliga miljöer

Svenskvuxen lärk är måhända inte riktigt i klass med riktigt tätvuxen sibirisk lärk, men kan vara klart tillräckligt tätvuxet och därmed rötbeständigt för att konkurrera med tryckimpregnerat virke. Det har därför börjat användas mer och mer i känsliga miljöer, till exempel naturreservat och vattenmiljöer, där kemikaliepreparerat virke inte bör användas. Lärk har bland annat provats till spänger, gränsstolpar och bryggor. Företaget ser också andra miljöer där lärk borde kunna användas mer. –Kanske

De anställda, fr v: Emil Persson, Kenneth Hens, Peter Jobansson, Tomas Persson, Pär Johannesson, Mats Larsson framför portarna till den nya torken. Saknas på bilden gör Olle Einarsson.

är lekparken en kommande marknad för lärk, säger Tomas.

Den senaste produkten är stockmattor för det tunga skogsbruket. Dessa används för att slippa onödiga kör- och markskador. - Skillnaden mot andra tillverkare är att vi använder björk för att därigenom få högre hållfasthet och slitstyrka, säger Tomas.

Bättre ekonomi och personalvård

Den senaste investeringen består av en ny torkanläggning som ska tas i bruk kommande vinter. Den köptes in från Torsby Lamell när de lade ner och har byggts om från tre mindre utrymmen till ett stort för att kunna torka fullängder på 12 meter. En flispanna ska användas för att producera värme till lokalen. Flisen som kommer från spillet i den egna produktionen körs idag till värmeverket i Sunne men nu kommer leveranserna dit alltså att minska. Torken ska sänka företagets kostnader i och med att virket inte längre behöver hyras in i och transporteras till andra torkutrymmen.

Ytterligare en investering har gjorts i form av en timmerstuga från Åstrandsstugan. Den ska ersätta den barack som länge tjänat som både kontor och personalutrymme. Självklart kommer timret i stugan från sågen, liksom den hyvlade vildmarkspanelen på de invändiga väggarna och det kilsågade golvet som ska läggas in i kontoret.

Årstiden styr arbetet

Den mesta sågningen utförs under perioden februari-juni och det sågade materialet tas sedan omhand efter semestern. Under vintern körs sågen sparsamt, eftersom alltför sträng kyla sliter för mycket och man inte vill riskera onödiga skador. Istället tillbringas mer tid i verkstaden där bland annat det kilsågade golvet torkas och hyvlas.

Att konkurrera med de stora jättarna inom byggbranschen är inte att tänka på för ett relativt litet sågverk på landsbygden. Men genom medveten inriktning på produkter med hög kvalitet har Rinns såg ändå hittat sin del av marknaden. ♦

FÖRETAGSAKTA

Läge

Cirka 1 mil öster om Torsby, längs vägen mot Ekshärad

Ägare

Peter Johannesson, Mats Larsson och Tomas Persson

Anställda

Sju personer varav sex jobbar heltid och en jobbar halvtid. Har ökat från fem anställda för några år sedan.

Omsättning

Cirka 7 miljoner/år

Produktion

5000-8000 m3 rundvirke/år sågas. Varierar beroende på vad som sågas.

För den nya torken och personalstugan har företagsstöd från Landsbygdsprogrammet beviljats på 30 % av investeringskostnaderna.

HYGIENREGLER

för djurhållare & besöksverksamhet

TEXT SUSAN EDLUND 010-224 72 32

Jordbruksverket har gett ut nya föreskrifter med tydligare regler i syfte att förebygga och förhindra spridning av smittsamma sjukdomar mellan djur och människor. Reglerna omfattar alla djurhållare med undantag för djur i privat bostad. Utöver det regleras även djurhållare som har besöksverksamhet samt verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Observera att du som djurhållare omfattas av de allmänna hygienreglerna och i de fall du tar emot besökare omfattas du även av särskilda regler för besöksverksamhet.

BESÖKSVERKSAMHET

För att klassas som en besöksverksamhet så måste man erbjuda möjlighet till direktkontakt med djur. Exempel på besöksverksamhet:

- Lantbruk som tar emot skolklasser eller andra grupper
- Bo på lantgård
- Ridskoleverksamhet, turridning, ridläger
- Stadsbondgårdar, 4H-gårdar, friluftsgård, fäbodan med turistverksamhet, museum
- Akvarier/tropikarier, djurpark/minizoo/cirkus/vilthägn
- Draghundsturer
- Stadsparker och parklekar
- Verksamhet där djur tas till besökare, till exempel djur som tas till äldreboende, skola, sjukhus/sjukhem, djur som tas med för ponnyridning eller för att bli klappade på en mässa, utställning eller liknande samt alla besök som görs av så kallade vård- och terapihundar.

ALLMÄNNA HYGIENREGLER, FRÅN 1 SEPTEMBER 2013

Du som är djurhållare har en skyldighet att minska risken för spridning av smittämnen som kan överföras mellan djur och människor (så kallade zoonoser).

Handtvätt och desinfektion

Du måste se till att personer som vistas i din anläggning med djur har möjlighet att tvätta händerna med flytande tvål, varmt och kallt vatten före och efter kontakt med djur. Handdesinfektionsmedel ska också finnas tillgängligt.

Skyddskläder och skoskydd

Om du har livsmedelsproducerande djur i primärproduktion och är livsmedelsföretagare som omfattas av livsmedelslagstiftningen måste personer som kommer in i din djurbesättning använda skyddskläder och skoskydd.

Undantag

Om du håller hästdjur eller livsmedelsproducerande djur på ren hobbybasis är du undantagen kravet på skyddskläder/rene kläder och skodon.

SÄRSKILDA HYGIENREGLER FÖR BESÖKSVERKSAMHET, FRÅN 1 DECEMBER 2013

- Alla besökare ska informeras om vilka hygienregler som gäller på anläggningen.
- Du som djurhållare måste informera all personal om vilka hygienregler som gäller på anläggningen.
- Du måste erbjuda möjlighet till handtvätt med kallt vatten, flytande tvål och torkmöjlighet (av engångstyp) samt tillgång till handdesinfektion i närheten av djuren som besöks.
- Du måste anmäla din besöksverksamhet till länsstyrelsen i det län där verksamheten är belägen. Använd en färdig blankett eller kontakta länsstyrelsen på annat valfritt sätt.
- Du som håller livsmedelsproducerande djur måste ta hänsyn till kraven i de allmänna hygienreglerna i forskriften om rena kläder och skodon alternativt skyddskläder även för besökarna.

Nu gäller nya regler i syfte att förebygga och förhindra spridning av smittsamma sjukdomar mellan djur och människor.

SYFTET MED REGLERNA

Handtvätt är den viktigaste åtgärden för att förebygga att smittor sprids mellan djur och människor och även från människor till djur.

Till anläggningar med besöksverksamhet kommer det ofta människor med liten djurvana och lite kunskaper om smittrisker. Därför ska besöksregler vara anpassade till den verksamhet som bedrivs och till besökarna där. Exempelvis kan barn behöva en vuxens uppsikt under hela besöket! På så vis kan man främja säker och naturlig djurkontakt utan onödigt risktagande. I djurmiljöer kan det finnas bakterier och andra smittämnen som kan ge upphov till sjukdom hos människor. Det är därför viktigt att besökare får information om hur man kan minska risken för överföring av eventuella smittor mellan djur och människor (så kallade zoonoser).

VAD HÄNDER OM INTE HYGIENREGLERNA INTE FÖLJS?

Verksamheter som inte följer hygienreglerna kan beläggas med vite. Däremot är du som djurhållare inte skyldig att kontrollera att besökaren följer besöksreglerna. Du som ansvarig för verksamheten ska vid kontroll av länsstyrelsen kunna redogöra muntligt om vilka besöksregler som finns och hur besökare informeras.

Ytterligare information och länk till blanketter finns på Länsstyrelsens och Jordbruksverkets respektive hemsidor.

www.lansstyrelsen.se/varmland

www.jordbruksverket.se

VÄXTODLING

GRUNDKURS KEMISKA VÄXTSKYDDSMEDEL - JORDBRUK

För att få använda och köpa kemiska växtskyddsmedel yrkesmässigt krävs det att man har ett tillstånd. Det får man genom att gå en fyradagars grundkurs för sprutförarbehörighet. Godkänd genomförd kurs ger en 5-årig behörighet.

Tid: 11,12, 19 och 20 feb, kl 8.30-16.30

Plats: Karlstad

Kostnad: 3 900 kr (exkl moms)

Frågor: Johanna Lidén, LSTS

Anmälan: Senast 27 jan på

www.kompass.lrf.se (kod 20331), till Johanna Lidén eller Malin Eliasson, LSTS

FORTBILDNINGSKURSER KEMISKA BEKÄMPNINGSMEDEL

Endagskurs för dig som har behörighet klass 1L och 2L, ej betning och ett tillstånd som går ut 2014-05-31.

Tid: Välj mellan 8 eller 9 apr, kl 8.30-16.30

Plats: Karlstad

Kostnad: 1 700 kr (exkl moms)

Frågor: Johanna Lidén, LSTS

Anmälan: Senast 24 mars på

www.kompass.lrf.se (kod 20344 för 8/4 och kod 20345 för 9/4), till Johanna Lidén eller Malin Eliasson, LSTS

För övriga behörighetskurser (jordbruk, trädgård, skog) i Sverige samt betningskurser gå in på www.jordbruksverket.se

EKOLOGISK SPANNMÅLSODLING

Ekonomisk jämförelse mellan olika spannmålslag. Placering av spannmålsgrödorna i växtföljden. Gödsling med specialgödselmedel. Ogräsbekämpning, harvning och hackning Cameleon samt tistelskäraren. Utsäde. Bekämpning av löss.

Tid: 7 mars kl 9.30-15.00

Plats: Länsstyrelsen, Karlstad

Kostnad: 300 kr (exkl moms)

Frågor: Malin Eliasson, LSTS

Anmälan: Senast 28 feb på

www.kompass.lrf.se (kod 20473) eller till Malin Eliasson, LSTS

FÖRETAGSUTVECKLING OCH LIVSMEDEL

VANDRINGSTURISM/ NATURTURISM

En grundkurs för blivande företagare, företagare samt aktiva i föreningar inom vandrings- och naturturism. Kursen ger en grundläggande och gemensam kompetensnivå, speciellt viktig för Värmlandsleders medlemsföretag. Detta underlättar skapandet av ett fungerande företagarnätverk och gemensam marknadsföring i framtiden. Innehåll: avsnitt om allemansrätten, paketering- och prissättning, produktsäkerhet med mera.

Tid: Start 14 jan

Plats: Olika kurslokaler runt Värmland

Kostnad: 2 500 kr (exkl moms)

Frågor: Ylva Gustafsson eller Margareta Edsgård, HS

Anmälan: Senast 19 dec till Margareta Edsgård, HS

KURS I PRISSÄTTNING, 2 DAGAR

Det finns i huvudsak två dimensioner i prissättning - kostnaden för att ta fram varan och vad kunden är beredd att betala. Första delen av kursen ger deltagarna verktyg för att ta fram produktens kostnad samt samkostnaderna i företaget. Andra delen av kursen handlar om att finna det pris som kunden tycker att varan är värd.

Tid: 9 och 23 jan

Plats: HS, Karlstad

Kostnad: 1 200 kr (exkl moms)

Frågor: Jonatan Dalberg, HS

Anmälan: Senast 19 dec till Margareta Edsgård, HS

FÖRELÄSNINGSSERIE FÖR MATHANTVERKARE

För nystartare av småskalig livsmedelsproduktion eller företagare som vill veta mer om företagsutveckling, livsmedelshygien eller marknadskommunikation. Kursen omfattar: affärsplan, företagsutveckling, budget, livsmedelshygien, byggnation och lokal för livsmedelshandling, marknadskommunikation, förpackning och en studieresa inom Värmland. 5-6 föreläsningar våren 2014. Anmäl dig till hela eller delar av föreläsningsserien!

Tid: Start 28 jan, kl 17.00-21.00 om affärsplan och företagsutveckling

Plats: HS, Karlstad

Frågor: Eva Nilsson, HS

Kostnad: 1 600 kr (exkl moms) för hela serien eller 400 kr/föreläsning

Anmälan: Senast 14 jan till Margareta Edsgård, HS

MÄRKNINGSKURS

Märkning av livsmedel ska vara enkel och korrekt - näringsinnehåll, sammansättning, vikt, volym, ursprung och produktionsätt måste vara rätt. Nu är snart dags för tillämpning av de nya märkningsreglerna som beslutades 2011. Lär nytt och att fräscha upp dina kunskaper så att du t ex kan beställa nytt riktigt förpackningsmaterial.

Kursledare: Ingrid Klingspor

Tid: 5 feb, kl 13.00-17.00

Plats: HS, Karlstad

Kostnad: 400 kr (exkl moms)

Anmälan: Senast 22 jan till Margareta Edsgård, HS

DJUR

UTFODRING OCH DJURHÄLSA I DIKOPRODUKTIONEN

På denna kurs tar vi upp hur du får friska dikor som ger en tung välmående kalv varje år.

Karin Granström, HS, och veterinär Åsa Lundgren, Växa, medverkar.

Tid: 22 jan, kl 9.30-15.30

Plats: HS Karlstad

Kostnad: 400 kr (exkl moms)

Frågor: Karin Granström, HS

Anmälan: Senast 18 jan till HS webbplats, växel, e-post eller SMS till Karin Granström

UTFODRING FÖR FRISKA TACKOR OCH VÄLVÄXTA LAMM

Kursen börjar med besök på Finnbråten hos Pia Karlsson som har värmlandsfår. Vi hullbedömer och diskuterar djurens utfodring. På närbelägen lokal tar vi upp val av fodermedel utifrån näringsinnehåll i hö och ensilage, kraftfoder, foderekonomi, utfodring i praktiken och visar foderstatberäkning i Elitlamm foder.

Karin Granström, HS, och Pia Karlsson, Lillerudsgymnasiet, medverkar.

Tid: 4 feb, kl 16.00-21.00 (senast)

Plats: Finnbråten, Östra Fågelvik Karlstad

Kostnad: 400 kr (exkl moms)

Anmälan: Senast 30 jan till HS webbplats, växel, e-post eller SMS till Karin Granström

UPPHANDLING OCH KONTRAKT VID NYBYGGNATION

För att minska risken för missförstånd och oklarheter vid nybyggnation är det viktigt att göra en väl genomtänkt upphandling samt att skriva bra kontrakt. Vi går igenom upphandling i praktiken med erfarenheter från genomförda byggen, entreprenadformer, entreprenadjuridik och kontraktskrivning.

Tid: 20 feb, kl 18.00-21.00

Plats: HS, Karlstad

Kostnad: 120 kr (exkl moms)

Frågor: Sofia Hedlund, HS

Anmälan: Senast 7 feb på HS webbplats eller till Sofia Hedlund, HS

VILL DU ANNONSERA OM DIN KURS?

Anordnar ditt företag eller din organisation kurser inom Landsbygdsprogrammet är du välkommen att annonsera dem här. Kontakta redaktionen för mer information.

KONTAKTUPPGIFTER

Länsstyrelsen Värmland (LSTS)

Malin Eliasson, 010-224 72 64
malin.eliasson@lansstyrelsen.se

Johanna Lidén, 010-224 72 70
johanna.liden@lansstyrelsen.se

Hushållningssällskapet (HS)

hs-s.hush.se
Växel, 054-54 56 00, varmland@hush.se

Jonatan Dalberg, 070-582 09 22
jonatan.dalberg@hushallningssallskapet.se

Margareta Edsgård, 070-553 68 11
margareta.edsgard@hushallningssallskapet.se

Karin Granström, 070-257 67 60
karin.granstrom@hushallningssallskapet.se

Ylva Gustafsson, 070-829 09 22
ylva.gustafsson@hushallningssallskapet.se

Sofia Hedlund, 070-829 09 21
sofia.hedlund@hushallningssallskapet.se

Eva Nilsson, 070-829 10 05
eva.nilsson@hushallningssallskapet.se

Som mottagare av denna tidning finns du med i ett adressregister hos Länsstyrelsen Värmland

FÖRLÄNGNING AV ÅTAGANDE FÖR MILJÖERSÄTTNINGAR

Länsstyrelsen har fattat beslut för de lantbrukare som ansökt om förlängning av åtagande för miljöersättningar med slutår 2013. Har du ansökt om förlängning kommer du att få meddelande om beslut i mitten av december. Kontrollera beslutet noga och kontakta länsstyrelsen snarast om något inte stämmer. Efter den 20 december går det inte att ändra något i ansökan om förlängning.

Har du frågor om gårdsstöd eller åtagande för miljöersättningar? Kontakta Lennart Andersson på Länsstyrelsen:

010-224 72 60
lennart.a.andersson@lansstyrelsen.se

Nästan alla har fått sitt gårdsstöd

Mer än 99 % av alla som sökt gårdsstöd fick sin utbetalning den 2 december.

Växelkursen för beräkning av årets gårdsstöd är 1 euro = 8,6575 kr. Vid beräkningen av gårdsstödet har det precis som tidigare år gjorts ett avdrag för moduleringsavdraget. Moduleringsavdraget är 10 % på den del av utbetalningen som överstiger 5.000 euro. De avdragna pengarna används till miljöersättningar, projektstöd och företagsstöd. Nytt för i år är att det har även gjorts ett avdrag på 2,453658 % på den del av utbetalningen som överstiger 2.000 euro. Avdraget gjordes för att EU:s budgettak inte ska överskridas och visas som "Avdrag finansiell disciplin" i utbetalningsbeslutet.

De lantbrukare som hade betesmark eller slätteräng som var godkänd för gårdsstöd i sin SAM-ansökan 2012 har i år fått högre gårdsstöd. Det antal stödrätter som motsvarar arealen godkänd betesmark eller slätteräng 2012 har ökat 24 euro i värde.

De som ännu inte har fått sitt gårdsstöd kan komma med i nästa utbetalning som är den 27 december. Den 27 december kommer även slututbetalningen av miljöersättningar och kompensationsbidrag till de allra flesta som ansökt.

